

BRANDMÄNNENS RIKSFÖRBUND

Brandfacket för all räddningspersonal

Remissvar, diarienum: Ju2018/03485/L4

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

En effektivare kommunal räddningstjänst (SOU 2018:54)

Inledning

Brandmännens Riksförbund, (BRF nedan i texten), är ett partipolitiskt obundet branschförbund som organiserar alla kategorier av brandpersonal. Bildade 1945 och med kollektivavtal sedan 1946. Förutom att verka för att höja och bevaka brandpersonalens arbetsmiljö, villkor och ersättningar är vi minst sagt delaktiga i att utveckla och påverka svensk räddningstjänst. Ofta som en samhällsaktör, ensamma eller tillsammans med andra organisationer, och vår målsättning är att arbeta fram lösningar som främjar det förebyggande skyddet samt vår förmåga att utföra räddningsinsatser. Vi arbetar enbart med frågor som berör räddningstjänst och nästan uteslutande utförs arbetet av aktiva brandmän vilket innebär att vi kan yrkesfrågorna.

BRF är medlem i EFFUA (European Firefighters Union Alliance) och har förtroendeposter i dess styrelse och därigenom är BRF ansluten till IFFUA, (International Firefighters Union Alliance). BRF arbetar alltså även aktivt med kollegor internationellt och stor del av arbetsrättens frågor avgörs idag på EU-nivån och EU-medborgare förväntar sig samma service från brand- och räddningsorganisationer inom hela Europeiska unionen. Även från Sverige.

Räddningstjänsten organiseras idag av Sveriges 290 kommuner varav många ingår i kommunalförbund och antalet arbetsgivare är ca 160 st. Många rapporterar om brister i varierande grad relaterat räddningstjänstens förmåga såväl kvalitativt som inte minst kvantitativt och frekvent beskriver t.ex. rekryteringsproblem men utan egentliga insatser mer än utredningar som i varierande grad synliggjort själva problemen. För att dels kunna vara faktabaserad i vårt remissvar och dels kunna driva dessa frågor på ett effektivare sätt framgent har Brandmännens Riksförbund därför under våren och sommaren 2018 genomfört en omfattande faktainhämtning gällande förmåga och status för svensk räddningstjänst relaterat operativ räddningstjänst. Av landets ca 690 brandstationer har ca 620 st. svarat, totalt har ca 1450 st. brandmän (hel- deltid och värn) bidragit med kunskap om sin egen organisation. Det samlade intrycket är att räddningstjänsten på många håll har stora problem och sannolikt så stora att lagen om skydd mot olyckor (LSO 2003:778) inte uppfylls i delar.

Sverige har svårigheter att klara större händelser och på många håll har de lokala räddningstjänsterna rent av svårt att klara de så kallade vardagsolyckorna. Utredningens syfte har varit att genomlysna svensk räddningstjänst samt att avge förslag till förbättringar för att räddningstjänsten ska kunna klara att möta de framtida utmaningarna på ett bättre sätt. BRF menar att denna utredning till stor del uppfyller detta men har lite vi vill komplettera och något vi ställer oss frågande till.

BRANDMÄNNENS RIKSFÖRBUND

Brandfacket för all räddningspersonal

3. Kommunal räddningstjänst idag

“Som man sår får man skörda” och de problem som svensk räddningstjänst lider av idag är inte okända men har tyvärr fortsatt utan egentliga åtgärder. År av rekryteringsproblem och nedskärningar har dessutom skrinlagt utvecklingsarbeten och kunskaps-spridning och i en internationell jämförelse så halkar Sverige nu efter. Svensk räddningstjänst var högt ansedd men idag allt som ofta ifrågasatt och inte minst efter sommarens behov av internationellt stöd. I sak inte fel men stöd, samverkan och samarbeten bör vara planlagt och förutbestämt i vad, hur, när och av vilka och inte som här, hanteras akut. BRF har varnat för detta och anser att för att kunna uppnå en nivå på räddningstjänsten som klarar av att möta framtida behov så måste räddningstjänsten re-och omorganiseras.

“Robin Hood-principer”, regionaliseringar, alternativt förstatligas eller åtminstone styras och kontrolleras betydligt hårdare än idag. Många har en bra räddningstjänst och andra en förstklassig men det är alldeles för många som knappt eller inte klarar relevanta lagverks intentioner och lydelse. Detta trots att flera kommuner haft vetskap om sina brister och varit i en bra konjunkturperiod ser vi med oro framtiden an.

Utredningen beskriver räddningsinsatser och annan uttryckning och anger bland annat att 85% av räddningstjänsterna åkte på “i väntan på ambulans”-larm, (IVPA), 2016. Vi är positiva till detta och har varit starkt drivande genom åren, men ansvaret för dessa larm ligger under sjukvårdshuvudmannen och de utförs olika i många delar. BRF vill att grunderna för räddningstjänstens arbeten ska vara lika eller likvärdiga i de delar som inte direkt har betydande påverkan av lokala olikheter. Alla har inte tunnelbana eller stora skogar för att exemplifiera. Tyvärr minskar inte olikheterna utan ökar och inte minst vid IVPA-verksamheten och detta flaggas nu allt mer som ett problem. Olika vård och olika förutsättningar och här hade BRF gärna sett ett fördjupat arbete. Den inställningen gäller även IVPR, dvs “i väntan på räddningstjänst”.

Sammanfattningsvis anser BRF att räddningstjänsten idag till stor del saknar central styrning och har stora problem med kunskapsöverföring och däri samverkan. BRF varnade inför och i arbetet med Lagen om skydd mot olyckor (LSO 2003:778) om kommunernas mognad i målstyrning kontra tydliga och tvingade regler. BRF menar fortfarande att räddningstjänstens verksamhet är så betydande och viktig för människors väl och ve att en större tydlighet från centralt håll är nödvändigt. BRF saknar också ett större engagemang i miljöfrågorna som in facto ingår enligt lagverken för räddningstjänstens arbetsområde.

BRANDMÄNNENS RIKSFÖRBUND

Brandfacket för all räddningspersonal

4. Styrning och förvaltningsorganisation

BRF har under flera år påtalat brister i handlingsprogrammen. Vi har minst sagt rutin då re- och omorganisationer av olika skäl, inte minst ekonomiska, bidragit till frekventa granskningar och skrivelser från BRF:s sida. Risker och hot kan vara glömda, nedtonade alternativt hänskjutna till annan och ibland där den hänvisade inte känner till eller känns vid dem. Handlingsprogrammen ska även möjliggöra för en enskild, som har primäransvaret och egenansvaret, men är svårtydda även för initierade hos vissa räddningstjänster. De skiljer sig från olika räddningstjänster och trenden är tyvärr dessutom att de blivit allt mer övergripande och i något fall rent av abstrakta. I tidigare lagstiftning och instruktioner därifrån fanns bedömningskriterier och klassificeringar från bebyggelse, risk och hotbild och BRF ser gärna att dessa eller likande återinförs. Detta bör få bäring mot dimensionering och utrustning och därmed förmåga vilket i sin tur även påverkar och bör knytas ihop med kommunernas planer för räddningstjänst under höjd beredskap. Räddningstjänsten är en lagstadgad verksamhet och bör hanteras som en sådan och styrningen därav ska utgå från handlingsprogrammen. Detta borde vara skäl nog till noggrannhet och efterföljsamhet och om inte bör en förändring ske vilket BRF förespråkat och vidhåller.

5. Förebyggande verksamhet

BRF anser att en central reglering av tillsynsförfarandet bör precis som handlingsprogrammen styras upp från centralt håll. Detta är särskilt viktigt med tanke på rättssäkerheten och att utgångspunkten för detta måste vara att tillsynernas utförande tar sin utgångspunkt i samstämmighet över landet. BRF anser också att det ska regleras vilken lägstanivå kompetensmässigt det är som ska gälla hos tillsynerättaren. Idag finns exempel på räddningstjänster där tillsynerättare helt saknar formell utbildning. Vidare bör hög risk, stor konsekvens och/eller nya rön samordnas för kvalitetssäkring och effektiv kunskapspridning centralt av MSB.

Forskning och utveckling nationellt och inte minst internationellt bör hanteras och beaktas och det är anmärkningsvärt att processen från händelse och medvetenhet till faktiskt nyttjande av kunskapen tar så lång tid. Radhus- och cellplastbränder kan exemplifiera.

BRANDMÄNNENS RIKSFÖRBUND

Brandfacket för all räddningspersonal

6. Räddningstjänstverksamhet

BRF håller med utredaren i att förmågan att utföra en räddningsinsats absolut ska ha sin utgångspunkt i den drabbade situationens behov. Utrustning och utbildning (metoder) samt bemanning är viktiga parametrar för effektiva insatser. BRF's undersökning, nämnd i det inledande stycket, visar att svensk räddningstjänst skiljer sig åt högst avsevärt och i en betydligt större utsträckning än vad som framkommer i de teoretiska handlingsplanerna gentemot verkligheten. En teoretisk personalstyrka på 15 personer kan av olika anledningar vara 12 och behörighet och kompetens kan vara och är annat än den redovisade. Kort beskrivande, BRF anser att utan mer styrning, uppföljning och kontroll så får vi framledes en räddningstjänst som ännu mer inte uppfyller kraven i "Lagen om skydd mot olyckor" (LSO 2003:778) och vi är oroliga.

Ekonomisk styrning men även rekrytering av personal kan inte vara en ursäktande faktor i bedömning av vilken risk och hotbild som ska mötas och därvidlag vilken förmåga som behövs. Ledning och samverkan har brister och inte minst vid större, eller händelser under längre tid.

Strategiska resurser, depåer och nationella planverk bör i större omfattning inrättas och där externa och internationella resurser även beaktas. Vi har ett antal händelser att ta lärdom av, från Backabranden i Göteborg till skogsbränderna sommaren 2018 men åter citat från vår text ovan, *det är anmärkningsvärt att processen från händelse och medvetenhet till faktiskt nyttjande av kunskapen tar så lång tid.*

6.6 Krav på att rökdykning ska utredas

Med all respekt så förstår vi inte stycket, texten eller vari behov eller nyttan med detta skulle finnas. Dels är det motsägelsefullt i själva texten, men även i vad vi menar är räddningstjänstens verklighet och egentliga problem. Naturligtvis har det bäring om ordet "effektivare" är detsamma som mindre styrkor, utrustning och färre brandmän och om man kan lösa en uppgift på samma sätt med färre som med flera men när är färre personer effektivare i vårt yrke, vilka arbetsuppgifter avser detta och hur löses de kvarvarande? Räddningstjänst är ofta flera och en kedja av arbetsuppgifter. BRF menar att det vore att utmana såväl säkerheten för drabbade som för brandmän och för brandmäns arbetsmiljö. Att öppna denna föreskrift för lokala tolkningar och än värre, kanske rent av i ett improviserande i ett akut skede. I svåra och dessutom riskfyllda arbetsmoment måste det finnas regelverk och föreskrifter som är kvalitetssäkrade samt utbildade, övade och välkända. Föreskrifter preciserar arbetsmiljölagens krav och är framtagna för att användas i det praktiska arbetsmiljöarbetet i arbeten med särskilt allvarliga risker. Ansvar för att reglerna efterföljs ligger på arbetsgivaren och var ifrågasatt relaterat rök- och kemdykning då räddningstjänsten drabbades av många olyckor. Därför utarbetades under 1980-talet (AFS 1986:6). Vi vill inte tillbaka till 80-talet och anser att vissa arbetsuppgifter ska inte kunna vara föremål för lokala improvisationer och undantag. I andra frågor menar och pekar utredningen på mer styrning och tillsyn men här bryts det mönstret och det är som vi nämnde inledningsvis, svårt att förstå och motsägelsefullt.

BRANDMÄNNENS RIKSFÖRBUND

Brandfacket för all räddningspersonal

6.6 Krav på att rökdykning ska utredas (fortsättning)

Det nämns att mycket har förändrats sedan föreskriften tillkom vilket är sant, men det är däremot tveksamt eller rent av fel, att påstå att inte föreskriften skulle ha följt utvecklingen. Den har varit föremål för uppdateringar och moderniseringar och Arbetsmiljöverket har gång efter annan fått relaterade och ifrågasättande frågor men varje gång funnit att den fyller sin funktion.

Vidare konstateras att "samhället ser annorlunda ut, ny teknik och arbetsmetoder har utvecklats, byggnader varierar mer i sina byggnadstekniska egenskaper och räddningstjänsterna eftersträvar en mer flexibel organisering för att möta nya krav" och vi håller delvis med men ser inte på något sätt kopplingen till föreskriften. Föreskriften hindrar inte utveckling på något sätt med avseende på kvalitet och förmåga utan den anger bara hur ett arbetsmoment av flera ska genomföras. Sen ser vi idag mer komplicerade och svåra insatser och inte mindre vilket Försäkringsbranschen också framhåller i sina rapporter. En aktör att beakta i sammanhanget då skadekostnaderna nu har överskridit 5 miljarder årligen.

Yrket är mer komplext och farligare och den nya tekniken som skulle ersätta just detta moment vill vi gärna veta mer om. Den finns inte utan handlar i så fall om att avstå den här typen av livräddning. Tyvärr känns denna del av utredningen som ett försök från någon eller några att försöka påverka utredarna att öppna för mindre styrkor med en sämre arbetsmiljö och högre risk för såväl brandmän som för olycksdrabbade. Brandmännens Riksförbund menar att föreskriftens nuvarande innehåll och regelverk väl fyller sitt ändamål och ser ingen anledning till någon förändring i närtid. Föreskriften är inte heller på något sätt hindrande och de nya arbetsmetoderna och den förändrade risk som anges som skäl till förändring anser BRF inte finnas. När eller om risken minskar och nya möjligheter erbjuds, ja då kan naturligtvis också föreskriften ändras. Det är en sedvanlig ordning. Inte att ändra föreskrifter utan annan anledning än vad vi misstänker, av rent ekonomiska effektiviseringskäl som skulle kunna riskera brandmäns hälsa och liv.

8. Personal

8.2.4 Ett undantag från kravet på kommunal anställning ska införas

BRF menar att användandet av privata, kommersiella entreprenörer för att utföra räddningsinsatser strider mot Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och dess intentioner. Det anförs att kommunerna ska ha möjlighet att träffa avtal med andra om att utföra inledande åtgärder vid en räddningsinsats. Det kan diskuteras när det kan anses vara en räddningsinsats, vad som avses med inledande och om det finns skillnader i tidsaspekter och hur primära alternativt sekundära utförare kan nyttjas.

BRANDMÄNNENS RIKSFÖRBUND

Brandfacket för all räddningspersonal

8.2.4 Ett undantag från kravet på kommunal anställning ska införas (fortsättning)

Det framgår av Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) 3 kap 15 § LSO att enligt bestämmelsens första stycke ska den personal som ingår i kommunens organisation för räddningstjänst vara anställd i egen eller annan kommun eller i ett kommunalförbund.

Av första styckets andra mening framgår att kommunen får överlåta åt någon annan att göra räddningsinsatser som kräver särskild kompetens. Enligt förarbetena kan detta, dvs särskild kompetens, vara fallet exempelvis när de gäller bekämpning av olja eller andra skadliga ämnen (prop. 2002/03:119 s 113). Av förarbetena framgår vidare att det förutom i fall som avses i första stycket inte ska vara möjligt att lämna över räddningstjänsten till entreprenörer (prop. 2002/03:119 s 114). Första styckets andra mening tar således sikte på speciella undantagssituationer där den kommunala räddningstjänsten inte har sådan "särskild kompetens" som krävs för vissa särskilda typer av räddningsinsatser. För sådana insatser är det tillåtet för Kommunen att överlåta åt någon annan att utföra insatserna. I samtliga övriga fall gäller huvudregeln, att insatserna ska utföras av kommunen eller kommunalförbundets anställda och uttryckligen otilåtet att lämna över räddningstjänsten till entreprenörer.

Självklart ska samhällets samlade resurser nyttjas på bästa och mest kostnadseffektiva sätt men ännu en fråga relaterat detta är vad som är samhällets ansvar? BRF menar att räddningstjänst ingår i det paket av ansvar för likhet och närhet som skapar trygghet för medborgarna och då måste detta absolut hanteras utifrån "statens kontroll" reglerat av lag och föreskrift. Räddningstjänst ska utföras på likvärdigt sätt och bygga på de risker som en kommun och ett område har, oavsett stad eller landsbygd. Risken är stor att entreprenörerna blir skiftande i såväl tillgänglighet som kvalitet beroende på var och hur många uppdrag som ska genomföras. Med många larm i en stad och få larm på landsbygden finns ett uppenbart ojämnt ekonomiskt attraktionsvärde. Dessutom skulle detta kunna nyttjas som en möjlighet till ytterligare nedskärningar av befintlig, för att citera MSB's Generaldirektör, redan anorektisk räddningstjänst.

Vi behöver mer och fler och en långsiktigt planerad räddningstjänst, inte mindre, färre och baserad på upphandlingsperioder. Dessutom så ingår räddningstjänsten i civilförsvaret och frågan är om den detaljen ska innehålla och delvis bygga på privata aktörer? Nej enligt BRF.

Beträffande kommunernas förmåga att upprätthålla beredskap vill vi påstå att målen i LSO inte uppfylls. Det medför att Sveriges befolkning, inte har ett tillfredställande och likvärdigt skydd mot olyckor - vilket är lagstiftningens syfte. Syftet uppfylls knappast mer av förslaget under 8.2.4, utan ökar snarare olikheterna.

BRANDMÄNNENS RIKSFÖRBUND

Brandfacket för all räddningspersonal

8.4.5 Kommunen som helhet bör ta ansvar (Personalförsörjningen av deltidbrandmän)

BRF har varit delaktig i de flesta och tagit del av ett flertal utredningar gällande rekryteringsproblemen för deltidbrandmän. Deltidbrandmannen är sannolikt ett av landets mest utredda yrken. Slutsatser finns således men väldigt lite har konkret blivit gjort. I spåren av rekryteringsproblematiken så har vissa kommuner även försökt engagera andra yrkesgrupper för att utföra släckuppdrag (ex. vis väktare och kommunala parkeringsvakter). BRF anser att den utvecklingen är tveksam och ser hellre att lösningar inom yrket och den kommunala anställningen kommer till stånd.

Anställningsformens utveckling har, hävdar BRF, stått stilla i jämförelse med samhället i stort. Få genomgångar av arbetsmiljön på arbetsplatser, flera olycksfall till och med dödsfall de senaste åren. En väldigt liten del av de RiB-anställda procentuellt sett är kommunalt anställda i sin huvudanställning och kommunerna har påvisligen fullt ut inte tagit sitt ansvar i den detaljen. Viktigt att gynna även privata arbetsgivare då dessa är livsviktiga för att yrket ska finnas kvar.

8.4.7 Ett undantag för deltidbrandmän ska införas i arbetslöshetsförsäkringen

A-kassans regelverks påverkan på RiB-anställda.

BRF delar den statliga utredningens syn på att anställningsformen avviker från andra anställningar. En RiB-anställd är anställd för att inneha beredskap och vid behov utföra arbete. Det är inte en deltidanställning med ett fastslaget arbetstidsmått. Namnbytet från deltidbrandman till räddningspersonal i beredskap förstärker innebörden i anställningen.

Regelverk gällande till den 14 maj 2017

Från den 7 april 2008 infördes den nuvarande deltidbegränsningen och därifrån började deltid dagarna räknas, oavsett om man dessförinnan arbetat deltid. Det innebär att av en ersättningsperiod på 300 dagar kan man utnyttja 75 ersättningsdagar jämsides med deltidarbete. Varje ny ersättningsperiod innehåller 300 dagar och av den kan 75 dagar utnyttjas jämsides med deltidarbete. (Ersättningsperioden på 300 dagar kan förlängas till 450 dagar för dem som har barn under 18 år.) Den som klarar ett nytt arbetsvillkor när ersättningsperioden är slut kan få en ny ersättningsperiod och då även nya 75 dagar.

Regelverket skapade en stress hos många RiB anställda då de 75 dagarna skulle räcka till att både visa upp sig för nya potentiella huvudarbetsgivare och fullgöra sina åtaganden i RiB anställningen. De 75 dagarna riskerade att krympa snabbt tidigt i ersättningsperioden.

Från och med den 15 maj 2017 gäller nya regler för dig som arbetar som RiB anställd och samtidigt får ersättning från a-kassan. Den nya regeln innebär att ersättning från a-kassan kommer att kunna betalas ut under sammanlagt längst 60 veckor samtidigt som du verkar i RiB anställningen, oavsett hur många timmar du arbetar i veckan. För RiB-anställda innebär förändringen att man utan problem kan verka i anställningen under den 300 dagar långa perioden.

BRANDMÄNNENS RIKSFÖRBUND

Brandfacket för all räddningspersonal

A-kassans regelverks påverkan på RiB-anställda. (fortsättning)

För personer med barn under 18 år förlängs perioden automatiskt med 150 dagar. Vid det tillfället blir anställningen som RiB omöjlig att kombinera med fortsatt a-kasseersättning.

Kraven för att kunna kombinera anställningen som RiB och ersättning från A-kassan ser lika ut som tidigare. Den RiB-anställda ska ha arbetat heltid i huvudanställningen och verkat i RiB-anställningen minst 12 månader vid tillfället då arbetslöshet i huvudanställningen upphörde.

Utredningen förslag

I korthet kan det sammanfattas med att undantag från gällande regelverk ska göras sparsamt. I klartext menar utredningen att begränsningen för vad som kan godkännas som bisyssla i RiB anställningen bör sättas till 70 timmar beredskapstjänstgöring och 2 timmar övning i genomsnitt per vecka.

Redan idag kan den som fått RiB-anställningen godkänd som bisyssla vara i beredskap och öva i den omfattning som man verkade i innan tillfället för arbetslöshet i huvudanställningen. Förändringarna i förslaget kommer i verkligheten att bli små. Det är dock positivt att sätta siffror på hur RiB-anställningen får bedrivas. Det leder till färre missförstånd och eliminerar risken för olika tolkningar. Förändringen av regelverket för deltidsstämpling from 2017-05-01 förändrade villkoren mer påtagligt. För de allra flesta på ett positivt sätt.

Vad skulle behöva göras ytterligare för att underlätta rekrytering och minska personalomsättningen ?

Godkänn RiB-anställning som bisyssla med föreslagna begränsningar även vid, och

- Anställning som varat kortare än 12 månader vid tillfället för arbetslöshet i huvudanställningen samt vid nyanställning under pågående ersättningsperiod från a-kassan.
- Förläng perioden som bisysslan kan godkännas för de som har rätt till en period om 300 dagar till att generellt bli 450 dagars ersättningsperiod från a-kassan
- Godkänn RiB-anställningen som bisyssla även vid deltid i huvudanställningen. Detta bekymmer är i ökande och drabbar i första hand våra kvinnliga kollegor.
- Att arbete i en godkänd bisyssla inte ska generera en lägre A-kassa. Det ger annars ett incitament till att avsluta sin anställning som RiB och detta i ett läge då landet är i mycket stort behov av RiB.

BRANDMÄNNENS RIKSFÖRBUND

Brandfacket för all räddningspersonal

9. Utbildning

9.3 En ny urvalsgrund till SMO-utbildningen ska införas

I dagsläget är antagningsförfarandet till utbildningen SMO till stor del grundad på betygskriterier, dock anges även arbetslivserfarenhet, resultat från högskoleprov samt särskilda skäl som ytterligare bedömningskriterier. Det har på senare år från flertalet stora räddningstjänstorganisationer angetts att dessa har svårigheter att hitta kandidater till tjänst som brandman-heltid. Denna omständighet har även fångats upp av viss media under 2018 och som då resulterat i artiklar om att flertalet SMO-utbildade brandmän i samband med tester hos räddningstjänsterna inte har bedömts som godkända till tjänst som brandman-heltid. Det här är i valda delar ett misslyckande och därför anser BRF att det finns anledning att ompröva vissa delar av uttagningsförfaranden till utbildningen SMO. Det kan vara av godo att polismyndighetens uttagningsförfarande ägnas uppmärksamhet och om det finns anledning att införa nya inledande bedömningskriterier gällande huruvida en sökande till utbildningen SMO, efter genomgången utbildning, bedöms kunna fungera i tjänsten som brandman.

Inom ramen för det kommunala självstyret så kan en enskild kommun/kommunalförbund själv bestämma utbildningsnivån på de personer som de avser att anställa i sin räddningstjänst. Det finns idag ett antal kommuner/kommunalförbund som i denna fråga gått sin egen väg och istället för att åberopa den av staten uppsatta utbildningen för heltidsbrandmän SMO, istället upprättat en egen utbildning av brandmän. De personer som genomgår denna utbildning blir inte behöriga till högre utbildning inom räddningstjänsten, då de genom avsaknad av formell grundutbildning av MSB (Myndigheten för samhällsskydd) inte kommer att kunna erbjudas dessa utbildningar (räddningsledarutbildning, tillsynsutbildning. etc.). BRF anser inte att detta är rätt väg att gå.

Det för med sig en icke-harmoniserad och inte heller kvalitetssäkrad utbildning som i ett nationellt perspektiv kan få konsekvenser.

BRANDMÄNNENS RIKSFÖRBUND

Brandfacket för all räddningspersonal

10. Statens tillsyn och stöd

10.2.3 Statens tillsyn av kommunerna ska utföras av MSB

BRF anser att Länsstyrelsens tillsynsansvar i dess nuvarande form har brister.

Det skiljer i förmåga, relaterat såväl kvantitet, (antal anställda) som kvalitet (utbildning och erfarenhet från räddningstjänstens område) och där några Länsstyrelser har en väl fungerade verksamhet medan andra knappt har någon alls. Å ena sidan finns det kompetens vid länsstyrelsen som kan möta räddningstjänstens men å andra så blir det i praktiken räddningstjänstens egna tjänstemän som råder även in i Länsstyrelsens bedömning och tillsyn.

BRF vill ha en likriktad tillsyn i hela landet och detta är framförallt efterlevande, jämförande och en systemkontroll. Naturligtvis ska lokala förutsättningar och avvikelser beaktas men de borde kunna kontrolleras oavsett. Så fungerar andra tillsynsfunktioner och ett exempel är då tex Skolinspektionen. MSB bör då tillföras resurser för att möjliggöra ett utökad uppdrag och har redan idag verksamhet på flera platser som skulle kunna nyttjas.

Ett alternativ är naturligtvis att behålla dagens ordning men då förstärka Länsstyrelserna med såväl medel som riktlinjer och arbetsbeskrivningar. En ökad samverkan mot MSB och i delar även tvingande regler för samarbeten med MSB. Vi ser svårigheter och kostnader att bygga upp såväl kompetens som förtroendet för tillsynen av räddningstjänstfrågorna, då förtroendet för några av Länsstyrelserna är så pass lågt att vi förordar en omstart och nya tankar i detta enligt utredningens förslag.

10.7 MSB ska sammanställa olycksundersökningar

BRF instämmer till fullo med utredaren. Brister i arbetsmiljön samt ingen eller väldigt undermålig erfarenhetsåterkoppling efter olyckor inom räddningstjänsten har visat sig vara ett faktum. Ett exempel på det är den vajerolycka som skedde i Örkelljunga i april 2016 då en brandman omkom. Efteråt så visade det sig att en liknade olycka hade skett tidigare. Av exemplet så framgår att erfarenhetsåterkopplingen av olyckor inom räddningstjänsten är obefintlig eller har grava brister. Då allvarliga olyckor sker så ska erfarenheter och slutsatser av dessa omedelbart omhändertas och återges för landets räddningstjänstorganisationer samt att teknik och tillvägagångssätt vid insatser omedelbart ska uppdateras alt omarbetas för att liknade händelser i möjligaste mån ska undvikas i framtiden. MSB bör precis som utredaren anger ha koordineringsansvaret för detta.

Stockholm 2 november 2018

Peter Bergh
Förbundsordförande

Magnus Sjöholm
Central ombudsman